

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2024-2025

Anul de studiu I / Semestrul II

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățămînt superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	ISTORIE, LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
1.3. Departamentul	ISTORIE, ARHEOLOGIE ȘI PATRIMONIU
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Master
Programul de studii/calificarea*/Grupă de bază ESCO	CERCETAREA, CONSERVAREA ȘI VALORIFICAREA PATRIMONIULUI ISTORIC / Cod calificare: istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), asistent de cercetare în istorie (COR 263308). Cod calificare conform ESCO (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations) – 2633 - Filozofi, istorici și specialiști în științe politice

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	ARHEOLOGIE EXPERIMENTALĂ			2.2. Cod disciplină	MCC 1206
2.3. Titularul activității de curs					
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Prof. Dr. Mihai Gligor				
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C
				2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	1	din care: 3.2. curs	-	3.3. seminar/laborator	14
3.4. Total ore din planul de învățămînt	14	din care: 3.5. curs	-	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					7
Examinări					3
Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte)					6

3.7. Total ore studiu individual	86
3.8. Total ore activități universitare	14
3.9. Total ore pe semestru	100
3.10. Numărul de credite**	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	<i>Introducere în arheologie Preistorie generală</i>
4.2. de competențe	<i>Cunoșterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului Istorie și ale ariei de specializare; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională</i>

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu laptop și videoproiector, PPT
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<i>C4. Dă dovadă de expertiză disciplinară - dă dovadă de cunoașterea aprofundată și înțelegerea complexă a unui anumit domeniu de cercetare, inclusiv a cercetării responsabile, a principiilor etice și de integritate științifică în materie de cercetare, respectul vieții private și a cerințelor RGPD, legate de activitățile de cercetare dintr-o anumită disciplină.</i>
Competențe transversale	

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<i>2. Utilizarea cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi, în contexte mai largi asociate domeniului. 3. Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic, în condiții de informare incompletă, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi. 5. Elaborarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, utilizând</i>
---------------------------------------	---

	<i>inovativ un spectru variat de metode cantitative și calitative.</i>
7.2 Obiectivele specifice	6. Executarea unor sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie și de independență profesională. 8. Autocontrolul procesului de învățare, diagnoza nevoilor de formare, analiza reflexivă a propriei activități profesionale.

8. Conținuturi*

8.2 Seminar/Curs practic	Metode de predare	Observații
S 1. Arheologia experimentală. Definirea domeniului de studiu. 1.1. Terminologie: replicarea, testarea ipotezei și analogia 1.2. Aportul disciplinelor conexe (etnografia, etnoarheologia, antropologia, științele exacte – arheometria). 1.3. Repere bibliografice.	Expunere, conversație, PPT	2
S 2. Experimentul și cunoașterea științifică. 2.1. Tipurile experimentului în arheologie (Clasificarea experimentelor arheologice). 2.2. Rolul experimentului în cercetarea arheologică. 2.3. Norme și reguli de bază în desfășurarea experimentului arheologic (metodologie).	Expunere, conversație, PPT	2
S 3. Arheologia preistorică. Investigarea experimentală a materialelor și tehnologiilor preistorice (ceramica, metalul, arhitectura locuințelor, IMDA).	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
S 4. Arheologia antică. Investigarea experimentală a materialelor și tehnologiilor antice (arhitectura, țesăturile, extragerea sării, ambarcațiunile, mâncarea).	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
S 5. Experimentul de tip <i>chaîne opératoire</i>. Studiu de caz: ceramica neolitică (I). 5.1. Olăritul. Reconstruirea secvențelor operaționale aferente tehnologiei de producere a ceramicii de interes arheologic. 5.2. Tehnici de confecționare. 5.3. Tehnici de ornamentare.	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
S 6. Experimentul de tip <i>chaîne opératoire</i>. Studiu de caz: ceramica neolitică (II). 6.1. Olăritul. Reconstruirea secvențelor operaționale aferente tehnologiei de producere a ceramicii de interes arheologic. 6.2. Pirotehnologia. 6.3. Tehnici și instalații de ardere.	Problematizare și învățare prin descoperire. Activități practice	2
S 7. Potențialul didactic și educativ al experimentului arheologic de lungă durată. 7.1. Parcurile (centrele) de arheologie experimentală și popularizarea descoperirilor arheologice.	Expunere, conversație, PPT	2

Bibliografie

Bințișan, A., *Confecționarea experimentală a ceramicii preistorice: tehnica presării în forme de lut*. Analele Banatului, XXIII (2015), 89-100.

Bințișan, A., Gligor, M. *Pottery kiln: a technological approach to Early Eneolithic black-topped production in Transylvania*. Studia Antiqua et Archaeologica, XXII(1) (2016), 5-18

Brigand, Robin, Weller, Olivier, *Spatial analysis for salt archaeology: a case study from Moldavian Neolithic (Romania)*. In Robin Brigand, Olivier Weller (Eds.), *Archaeology of salt. Approaching an invisible past*, Sidestone Press, Leiden (2015).

Coles John M., *Experimental Archaeology*, London Academic Press, Londra (1979).

Dietrich, Laura, Meister, Julia, Dietrich, Oliver, Notroff, Jens, Kiep, Janika, Heeb, Julia, Beuger, André, Schütt, Brigitta, *Cereal processing at Early Neolithic Göbekli Tepe, southeastern Turkey*. PLoS ONE 14(5): e0215214. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0215214> (2019).

Ferguson Jeffrey R., *Designing Eperimental Research in Archaeology: Examining Technology Through Production and Use*, Boulder, University Press Colorado (2010).

Flores Jodi R., Paardekooper Roeland, *Experiments Past. Historyes of Experimental Archaeology*, Sidestone Press, Leiden (2014).

Garcia Rosselló Jaume, Calvo Trias Manuelo, *Making pots: el modelado de la ceramica y su potencial interpretativo*, BAR International Series 2540, Archaeopress, Oxford (2013).

Ilie, Ana, Mărgărit, Monica, *Valorificarea experimentului științific din punct de vedere muzeologic. Studiu de caz: atelierul educațional „podoabele preistorice în lumea modernă”*. Buletinul Muzeului Județean Teleorman. Seria Arheologie 7 (2015), 231-240

Jeffra Caroline D., *Experimental approaches to archaeological ceramics: unifying disparate methodologies with the chaîne opératoire*. Archaeological and Anthropological Science 7/1 (2015), 141 – 149.

Jeffra Caroline D., *The Archaeological Study of Innovation: An Experimental Approach to the Pottery Wheel in Bronze*

Age Crete and Cyprus, Teză de doctorat, Universitatea din Exeter (2011).

Johnston, S., Diachenko, Al., Gaydarska, B., Nebbia, M., Voke, P., Bondar, K., Litkevych, Vl. and Chapman, J., *The experimental building, burning and excavation of a two-storey Trypillia house*, In Senica Țurcanu, Constantin-Emil Ursu (Eds.), *Materiality and identity in pre- and protohistoric Europe. Homage to Cornelia-Magda Lazarovici*, Ed. Karl Romstorfer, Suceava, (2018), 397-434

Livingstone-Smith Alan, *Chaîne Opératoire de la Poterie*, Musée Royale de l'Afrique Centrale, Tervuren (2007).

Malina Jaroslav, *Archaeology and Experiment*. Norwegian Archaeological Review, 16/2 (1983), 69–78.

Maniatis Yannis, *The Emergence of ceramic technology and its evolution as revealed with the use of scientific techniques*, In Andrew J. Shortland, Ian C. Freestone, Thilo Rehren (eds.), *From Mine to Microscope: Advances in the Study of Ancient Technology*, Oxbow Books, Oxford (2009), 1–18.

Marian, Carmen, *Textilele preistorice – coordonate în timp ale vieții umane (1)*. Arheologia Moldovei, XXXI (2008), p. 241–252.

Marian, Carmen, *Cercetări experimentale privind modalitatea de formare a amprentelor de materiale textile pe ceramica culturii Cucuteni*. Cucuteni 5000 Redivivus (2011), 182-189.

Martinón-Torres Marcos, *Chaîne opératoire: The concept and its applications within the study of technology*. Gallaeia 21 (2002), 29-43.

Mathieu James R., *Introduction – Experimental Archaeology: Replicating Past Objects, Behaviors and Processes*, In James R. Mathieu (ed.), *Experimental Archaeology: Replicating Past Objects, Behaviors and Processes*, BAR International Series 1035, Archaeopress, Oxford (2002), 1-12.

Mărgărit, Monica, Boroneanț, Adina (eds.), *Beauty and the eye of the beholder. Personal adornments across the millennia*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște (2020).

Mărgărit, Monica, Boroneanț, Adina (Eds.), *Recreating artefacts and ancient skills: from experiment to interpretation*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște (2022).

Mazăre, Paula, *O tehnică preistorică de confecționare a textilelor: tehnica șnurată*. Terra Sebus, 3 (2011), 63-89.

Mazăre, Paula, *Dovezi ale producției textile la Apulum*. Terra Sebus, 5 (2013), 255-286.

Miller Heather L., *Archaeological Approaches to Tehnology*, Toronto Academic Press (2007).

Millson Dana C. E., *Experimentation and interpretation. The Use of Experimental Archaeology in the Study of the Past*, Oxbow Books, Oxford (2010).

Outram Alan K., *Introduction to Experimental Archaeology*. World Archaeology 40/1 (2008), 1-6.

Paardekooper Roeland, *Experimental Activities. A European Perspective*, In Bodil Petersson, Lars E. Narmo (eds.), *Experimental Archaeology Between Enlightenment and Experience*. Acta Archaeologica Lundensia Series 62 (2011), 69-86.

Pelegrín Jacques, *Prehistoric Lithic Technology: Some Aspects of Research*. Archaeological Review from Cambridge 9/1 (1990), 116-125.

Pelegrín Jacques, C. Karlin, P. Bodu, *Chaînes opératoires: un outil pour le préhistorien*. Technologie Préhistorique. Notes et monographies techniques 25 (1988).

Rasmunssen Marianne, *Building houses and building theories – archaeological experiments and house reconstruction*, In Marianne Rasmunssen (ed.), *Iron Age houses in Flames. Testing houses reconstructions in Lejre. Archaeological experiments and house reconstruction*, Studies in Technology and Culture 3, Historical Archaeological Experimental Centre, Lejre (2007), 6-15.

Rasmunssen Marianne, *Experiments in archaeology: a view from Lejre, an "old" experimental centre*. Zeitschrift für Schweizerische Archäologie und Kunstgeschichte 58 (2001), 3–10.

Reynolds Peter, *The Nature of Experiment in Archaeology*, In A. Harding (ed.), *Experiment and Design. Archaeological studies in Honour of John Coles*, Oxbow, Oxford (1999), 156-162.

Roberts Benjamin W., Miljana Radivojević, *Invention as a Process: Pyrotechnologies in Early Societies*, Cambridge Archaeological Journal 25/1 (2015), 299-306.

Rye Owen S., *Pottery Technology: Principles and Reconstruction*, Taraxacum, Washington (1981).

Schenck Tine, *Accesssing intangible technologies through experimental archaeology. A methodological analysis*, Teză de doctorat, Universitatea din Exeter (2015).

Schiffer Michael B., Skibo James M., *Theory and experiment in the study of technological change*. Current Anthropology 28 (1987), 595-622.

Shillito Lisa-Marie, Farnell Eva, Williams Helen S., *Experimental Archaeology*. Archaeological and Anthropological Science 7 (2015).

Tencariu Felix A., *Instalații de arderea ceramicii în civilizațiile pre- și protoistorice de pe teritoriul României*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași (2015).

Tencariu Felix A., Alexianu Marius, Cotiugă Vasile, Vasilache Viorica, Sandu Ion, *Briquetage and salt cakes: an experimental approach of a prehistoric technique*. Journal of Archaeological Science 59 (2015), 118-131.

Vitezović Selena, *From artefacts to behaviour: Technological analyses in Prehistory*. L'Anthropologie LI/2 (2013), 175 – 194.

Tencariu Felix-Adrian, Drob Ana, Brunchi Radu-Alexandru, Ciobanu Maria-Cristina, Pintilie Elena-Camelia, *Despre artefacte și oameni. Arheologia experimentală și înțelegerea trecutului*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2024.

Vitezović Selena, Antonović Dragana, *Archaeotechnology: studying technology from prehistory to the Middle Ages*, In Selena Vitezović, Dragana Antonović (eds.), *Archaeotechnology: studying technology from prehistory to the Middle Ages*, Belgrad (2014), 7-13.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Competențele profesionale și transversale, ariile de conținut și creditele alocate sunt în concordanță cu obiectivele programului de studii

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator/curs practic	<i>Calitatea cunoștințelor acumulate, însușirea noțiunilor specifice disciplinei, coerență logică în redactarea și susținerea referatului</i>	Referat	100%
10.6 Standard minim de performanță: - însușirea cunoștințelor de bază dobândite la curs; capacitatea de a opera cu noțiunile specifice disciplinei; - realizarea unui studiu de caz care să ilustreze utilizarea resurselor bibliografice specifice domeniului, selectarea procedurilor optime de conservare și restaurare, identificarea intervențiilor prioritare asupra bunurilor de patrimoniu, inclusiv a celor neclasate, prin redactarea unui referat care să cuprindă: motivația temei, istoricul cercetărilor, metodologia de cercetare folosită, principalele aspecte tratate, concluzii, aparat critic și referințe bibliografice Pentru promovarea disciplinei este necesară obținerea notei minime 5.			

Data completării
16.09.2024

Semnătura titularului de curs

Data avizării în departament
17.09.2024

Semnătura directorului de departament